

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

EMSK TÄISKOGU 536. ISTUNGJÄRK, 11.7.2018–12.7.2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 seoses liidus tehtavate piiriüleste maksete teatavate tasudega ja vääringu konverteerimise tasudega“

[COM(2018) 163 final – 2018/0076 (COD)]

(2018/C 367/05)

Raportöör: **Daniel MAREELS**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 19.4.2018
	Euroopa Ülemkogu, 3.5.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114
Vastutav seksioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	7.6.2018
Vastuvõtmine täiskogus	11.7.2018
Täiskogu istungjärk nr	536
Hääletuse tulemus	116/0/0
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab kõnealust ettepanekut, mille eesmärk on vähendada euroalavälistes liikmesriikides eurodes tehtavate piiriüleste maksete tasusid ja suurendada läbipaistvust vääringu konverteerimise tasudes osas. Komitee nõuab selle ettepaneku kiiret elluviimist.

1.2. Ettepaneku otsene mõju on esmajoonel tuntav euroalavälistes liikmesriikides. Neis riikides eurodes tehtavate ELi siseste piiriüleste maksete eest nõutav kõrge tasu kaob, kuna need tuleb ühtlustada omavääringus tehtavate riigisiseste tehingute madalamate tasudega. Komiteel on hea meel nende tasude vähenemise üle, mis tuleb ennekõike kasuks tarbijatele ja ettevõtjatele, iseäranis VKEdele.

1.3. See tasude alandamine toob omakorda kahtlemata kaasa piiriülese vaba liikumise ja vaba kaubavahetuse suurenemise ELis tervikuna, tuues seega kasu Euroopa Liidu kõigile liikmesriikidele. Komitee leiab, et selline ühtse turu süvendamine ja selle positiivne majanduslik mõju on väga oluline.

1.4. Komitee peab tervitatavaks asjaolu, et sellega saavutatakse ka ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) esialgne eesmärk – käsitleda kõiki eurodes tehtavaid makseid ELi riigisiseste maksetena. Samal ajal kujundatakse välja jaefinantsteenuste ühtne turg, kaotades sellel turul praegu valitseva euroalasiseste ja -väliste kasutajate eristamise. Madalamad tasud, mida euroala kasutajad maksavad, muutuvad sellega kättesaadavaks ka euroalavälisetele kasutajatele.

1.5. Kuivõrd komitee on korduvalt toetanud „bioloogilist mitmekesisust“ pangandusmaastikul kui süsteemi stabiilsuse ja tõhususe garantiid, ning selleks, et võtta arvesse erinevaid tulevikku suunatud arenguid ja väljakutseid millega pangad silmitsi seisavad, palub komitee pöörata rohkem tähelepanu kõnealusest ettepanekust asjaomastele pankadele tekkivatele kuludele.

1.6. Turuosalistelt nõutakse, et nad avalikustaksid välismaal vääringu konverteerimisega seotud kogukulud ja teeksid need asjaomastele pooltele teatavaks enne, kui nad oma tehinguid teostavad. Komitee leiab, et need uued, täiendavad läbipaistvuskohustused on asjakohased, kuna võimaldavad tarbijatel teha nende tehingute osas õigeid valikuid õiglase hinna eest. Ent ka siin tuleb arvesse võtta selle küsimuse tehniliselt väga keerukat olemust ja sellega kaasnevaid kulusid teenusepakkujatele.

1.7. Lõpetuseks märgib komitee, et kuigi tegu on äärmiselt tehnilise teemaga, peitub siin kahtlemata suurepärase võimalus tõhusaks ja selgeks suhtluseks liidu kõigi kodanikega. Siin esitatud muudatusi võib kasutada selleks, et selgitada, kuidas viib Euroopa Liit ellu positiivseid muudatusi igapäevaste jaoks ja esitab lahendusi igapäevaprobleemidele.

2. Taustteave

2.1. Alates 2000. aastate algusest on töötatud selle nimel, et ühtlustada Euroopas sularahata maksete süsteemi. Selleks on juba euro kasutuselevõtust alates tegutsetud Euroopa maksete ühtse turu – ühtse euromaksete piirkonna (Single Euro Payments Area, SEPA) – loomise nimel⁽¹⁾. Selle raames toimus astmeline üleminek riiklikelt süsteemidelt Euroopa maksesüsteemidele. See protsess viidi lõpule 2014. aastal.

2.2. Selle alusel saavad valitsused, kauplejad ja ettevõtjad teha hõlpsasti makseid kõikjal euroalal ja Euroopa Liidus,⁽²⁾ kasutades selleks identseid maksevahendeid – kaarte, ülekandeid ja otsekorraldusi. Enam ei tehta vahet, millises riigis inimene elab: kõik maksed Euroopas on „riigisisised maksed“.

2.3. Lisaks sellele on käivitatud mitmeid muid algatusi, mille eesmärk ei ole mitte ainult suurendada maksete tasude läbipaistvust, vaid ka tasusid vähendada. Sellest lähtuvalt on nüüd muu hulgas Euroopa Liidus eurodes tehtavate piiriüleste maksete tasud ühtlustatud eurodes tehtavate riigisiseste maksete tasudega. Seda tehti määrusega (EÜ) nr 2560/2001, mis asendati hiljem määrusega (EÜ) nr 924/2009.

2.4. Praktikas mõjutas see areng üksnes euroala liikmesriike⁽³⁾ ja Rootsit, kes kasutas teistele liikmesriikidele ette nähtud võimalust⁽⁴⁾ laiendada seda korda omavääringule.

2.5. 2017. aasta märtsi dokumendis „Tarbijatele suunatud finantsteenuste tegevuskava: paremad tooted ja laiem valik“ kohustus komisjon pakkuma välja meetmeid, et vähendada piiriüleste tehingute tasusid kõigis liikmesriikides ning vaadata läbi vääringu dünaamilise konverteerimise tavad⁽⁵⁾.

2.6. Praeguse ettepanekuga⁽⁶⁾ eelnimetatud määruse (EÜ) nr 924/2009 muutmiseks püütakse laiendada eelnevalt kirjeldatud ELis eurodes tehtavate tehingute korra eeliseid euroalaväliste liikmesriikide kodanikele ja ettevõtetele. Seeläbi on võimalik vähendada ELis tehtavate piiriüleste maksete tasusid, ühtlustades need liikmesriigi omavääringus tehtavate riigisiseste tehingute eest makstavate tasudega.

2.7. Samal ajal⁽⁷⁾ kehtestatakse täiendavad läbipaistvuskohustused vääringu konverteerimise tavadele. Seeläbi on piiriüleste tehingute kulud tulevikus avalikud.

⁽¹⁾ Ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) kohta vt Euroopa Maksenõukogu veebileht <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>.

⁽²⁾ SEPA skeemi geograafiline kohaldamisala hõlmab hetkel 34 riiki ja piirkonda: 28 ELi liikmesriiki ning Islandi, Norrat, Liechtensteini, Šveitsi, Monacot ja San Marinot. Vt joonealuses märkuses 1 nimetatud veebileht.

⁽³⁾ Ja seega eurodes tehtavaid makseid.

⁽⁴⁾ Piiriülesteid makseid reguleerivas määruses (EÜ) nr 2560/2001 ja seda asendavas määruses (EÜ) nr 924/2009 kõigile liikmesriikidele ette nähtud võimalus.

⁽⁵⁾ Vt COM(2017) 139 final; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Vt eelkõige pakutud meetmed 1 ja 2.

⁽⁶⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 seoses liidus tehtavate piiriüleste maksete teatavate tasudega ja vääringu konverteerimise tasudega. Vt <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ Samas määruse ettepanekus.

2.8. Komitee tunneb heameelt selle üle, et turuosalisele kehtestatakse ka vääringu konverteerimisel rida täiendavaid läbipaistvuskohustusi. Piiriülese tehingu kogukulud on seega asjaomastele pooltele teada enne, kui nad oma tehingut teostavad.

3. Märkused ja kommentaarid

3.1. Komitee tunnustab ettepanekuid, millega laiendatakse ühtse euromaksete piirkonna eeliseid euroalaväliste liikmesriikide kodanikele ja ettevõtjatele. Sellega vähenevad reeglina ELis eurodes tehtavate piiriüleste maksete kulud iseäranis viimatinimetatud liikmesriikides. Samal ajal ja lisaks eeltoodule suureneb vääringu konverteerimise tasudega seonduvate läbipaistvuskohustuste hulk.

3.2. Seega aitavad need ettepanekud kaasa jaefinantsteenuste ühtse turu väljakujundamisele, kaotades turul praegu toimuva eristamise ELis eurodes tehtavate piiriüleste maksete puhul. Euroala kasutajad saavad seda tüüpi maksete puhul täielikult ära kasutada ühtse euromaksete piirkonna eeliseid, mis ei kehti praegu aga euroalaväliste liikmesriikide kasutajatele.

3.3. Enamik euroala kasutajatest võib teha seda liiki makseid väga madala või isegi tühise tasu eest, samas kui euroalaväliste kasutajate puhul on olukord teistsugune. Nad maksavad selle eest reeglina kõrget tasu. On tervitatav ja väga oluline, et selline olukord nüüd lõppeb. Makseteenuste pakkujad neis liikmesriikides on kohustatud ühtlustama eurodes tehtavate piiriüleste tehingute tasud omavääringus tehtavate riigisiseste tehingute – üldiselt madalamate – tasudega.

3.4. Sellel kulude vähenemisel peaks olema positiivne mõju piiriülesele vabale liikumisele ja vabale kaubavahetusele kõigis ELi liikmesriikides. Seega on euroalavälistel tarbijatel edaspidi lihtsam juurdepääs euroala turgudele ja nad võivad sellest kasu saada. See lihtsam juurdepääs kehtib ka ettevõtetele, iseäranis VKEdele, kellel on seeläbi võimalik parandada oma turupositsiooni ja konkurentsivõimet, mis omakorda annab neile eeliseid.

3.5. Komitee kiidab heaks otsuse keskendada pakutud kord eurodes tehtavatele tehingutele. Arvamuses tarbijatele suunatud finantsteenuste tegevuskava kohta märkis komitee, et „tervitab asjaolu, et Euroopa Komisjon hoidub praegu reguleerivatest meetmetest“⁽⁸⁾. Samal ajal on see suur samm edasi nende liikmesriikide jaoks, kellel on olnud see võimalus mõnda aega, ent kes ei ole seda kasutanud⁽⁹⁾.

3.6. Jättes kõrvale selle valiku muud põhjused,⁽¹⁰⁾ loob valitud lähenemisviis ka tasakaalu ühelt poolt makseteenuste pakkujate⁽¹¹⁾ ja teisalt nende teenuste kasutajate⁽¹²⁾ selgemate nõudmiste vahel. Lisaks ühtib pakutud lahendus paremini nõ konkreetsetele vajadustele kohandatud lahenduse ideega. Nimelt võimaldab see arvesse võtta asjaomase liikmesriigi konkreetset eripära ja olukorda, muu hulgas maksesüsteemide ja makseteenuste pakkujate osas.

3.7. Et anda tarbijatele võimalus langetada õige valik vääringu konverteerimisel välismaal, mis näib praegu keeruline, kuna neil puudub alati ajakohane ja usaldusväärne teave, kohaldatakse turuosaliste suhtes ka rida täiendavaid läbipaistvuskohustusi. Seeläbi tehakse piiriülese tehingu kogukulud avalikuks ja need on asjaomastele pooltele teada enne, kui nad oma tehingut teostavad.

3.8. Komitee arvates on need kasutajate ja tarbijate heaks kehtestatud läbipaistvuskohustused väga olulised, samuti nagu tehingute turvalisus. Samad kaalutlused kehtivad ka selliste teenuste tasudele ülempiiri määramisel, mis sõltub konkreetsete lõplike rakendusmeetmete väljatöötamisest⁽¹³⁾. Makseteenuste pakkujate jaoks on see väga keerukas ja raske küsimus ja seepärast on oluline pöörata tähelepanu sellega kaasnevale kuluspektille.

⁽⁸⁾ ELT C 434, 15.12.2017, lk 51, punkt 1.1.

⁽⁹⁾ Vt punktis 2.4 nimetatud võimalus.

⁽¹⁰⁾ Osa neist on kokku võetud märgukirjas „Frequently asked questions: Cross border payments“, mis avaldati koos kõnealuseid ettepanekuid käsitleva pressiteatega. Vt http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm.

⁽¹¹⁾ Kes toetasid seni praegust olukorda.

⁽¹²⁾ Kes pooldasid pigem veelgi enamate tehingute reguleerimist.

⁽¹³⁾ Seoses kiiresti muutuva keskkonna ja küsimuse tehnilise olemusega on ette nähtud maksimaalselt 36 kuu pikkune tähtaeg alates määruse jõustumisest.

3.9. Nende ettepanekute tulemusel makseteenuste pakkujate kanda jääv kulu ja nende tulude vähenemine on arvestatav⁽¹⁴⁾. Isegi kui praegune olukord ei ole täiesti rahuldav ja tulude kaotust on võimalik aja jooksul mingil määral leevendada, tuleb kuluaspektile pöörata piisavat tähelepanu.

3.10. Kuluaspektile tähelepanu pööramine on vajalik, seda märkis komitee muuseas hiljuti⁽¹⁵⁾ oma toetusavalduses pangandusmaastiku „bioloogilisele mitmekesisusele“, nähes selles süsteemi stabiilsuse ja tõhususe garantiid⁽¹⁶⁾. Lisaks tuleks meele pidada, et pangad on praegusel hetkel silmitsi arvukate suurte väljakutsetega, nagu regulatiiv- ja järelevalveküsimused, mitmed tulevikusuundumused,⁽¹⁷⁾ pikk madalate intressimäärade periood ja rida muid teemasid⁽¹⁸⁾.

3.11. Lõpetuseks märgib komitee, et kuigi tegu on äärmiselt tehnilise teemaga, peitub siin kahtlemata suurepärane võimalus tõhusaks ja selgeks suhtluseks liidu kõigi kodanikega. Tõepoolest võib siin esitatud muudatusi kasutada selleks, et selgitada, kuidas viib Euroopa Liit ellu positiivseid muudatusi ettevõtjate, kodanike ja tarbijate elus ning pakub lahendusi igapäevaprobleemidele, nagu näiteks juhuks, kui inimesed reisivad.

Brüssel, 11. juuli 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER

⁽¹⁴⁾ Ettepaneku seletuskirjas on eurodes tehtavate piiriüleste tehingutega kaasneva summana nimetatud 900 miljonit eurot aastas.

⁽¹⁵⁾ Vt arvamus INT/822, ELT C 434, 15.12.2017, lk 51, punkt 3.6.

⁽¹⁶⁾ ELT C 251, 31.7.2015, lk 7, punkt 1.1, ja ELT C 451, 16.12.2014, lk 45, punkt 1.11.

⁽¹⁷⁾ Näiteks finantstehnoloogia ja plokiahela, aga ka jätkusuutliku majanduse rahastamisega seotud küsimustes. Komisjoni „Tegevuskava: jätkusuutliku majanduskasvu rahastamine“, vt (https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en) COM(2018) 97 final.

⁽¹⁸⁾ Muu hulgas ELi lähenemisviis viivislaenudele (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).